

Bestseller *The New York Times*

AHOJ KRÁSKO

ANN
NAPOLITANO

metafora

„Kolik máš sourozenců?“ zeptala se ho Emeline nebo Cecelia. Dvojčata nebyla úplně stejná, ale Will je od sebe nebyl schopný rozeznat. Obě dívky měly tutéž olivovou pleť a světle hnědé vlasy.

„Sourozenců? Žádného,“ odpověděl, ale samozřejmě si hned vzpomněl na zarámovanou fotografii zrzavého batolete v obýváku svých rodičů.

Julia už věděla, že je jedináček – byla to jedna z věcí, na které se ho zeptala hned z kraje jejich prvního telefonátu –, ostatní tři dívky ale jeho odpověď až komicky šokovala.

„To je strašné!“ zděsila se Cecelia nebo Emeline.

„Měly bychom ho pozvat k nám domů na večeři,“ usoudila Sylvie a ostatní dívky přikývly. „Vypadá osaměle.“

A tak William po čtyřech měsících na univerzitě shledal, že začal chodit se svou první dívkou a že našel i novou rodinu.

„Skvělé, brilantně zpracované dílo. Práce Ann Napolitano... nepodléhá svodům laciné sentimentality a nikdy se nespokojí s jednoduchými odpověďmi na citové problémy, kterým čelí její postavy.“

– The New York Times Book Review

ANN NAPOLITANO

**AHOJ
KRÁSKO**

Přeložil Ondřej Frühbauer

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

*Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

Copyright © 2023 by Ann Napolitano

Published in the United States by The Dial Press, an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC, New York.

Translation © Ondřej Frühbauer, 2023

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-801-3 (ePub)

ISBN 978-80-7625-800-6 (pdf)

ISBN 978-80-7625-307-0 (print)

Věnováno Julii & Whit

Považoval někdo za štěstí, že se narodil?
Běžím mu povědět, že stejné štěstí je zemřít, a to vím.
Jdu za mez smrti s umírajícím a za mez zrození
s novorozenětem právě vykoupaným a nejsem
obsažen jen mezi svým kloboukem a botami,
A zkoumám všelijaké věci, ale ani dvě nejsou stejné
a každá je dobrá,
Země je dobrá a hvězdy jsou dobré a vše, co k nim
náleží, je dobré.

– WALT WHITMAN, „ZPĚV O MNĚ“, VERŠ SEDMÝ

William

ÚNOR 1960 – PROSINEC 1978

P RVNÍCH ŠEST DNÍ SVÉHO ŽIVOTA NEBYL WILLIAM WATERS JEDINÁČEK. Měl tříletou rusovlasou sestru jménem Caroline. William ji znal jen z domácích filmů bez zvuku, které jim zůstaly a otec na nich vypadal, jako by se smál, což Will nikdy jindy neviděl. Otcova tvář tu byla otevřená lidem i světu – zjevně se o to přičinila právě ta drobounká zrzečka, která si přetahovala šaty přes obličej a s hihňáním kolem otce běhala v kruhu. Když se William narodil a byl s matkou v porodnici, dostala Caroline horečku. Po jejich návratu domů se zdálo, že je jí lépe, i když ji nepřestával trápit kašel. Jednoho rána přišli rodiče do jejího pokojíku a našli ji v postýlce mrtvou.

Když Will vyrůstal, rodiče před ním o Caroline nikdy nemluvíli, pouze v obýváku na konci stolu stála její zarámovaná fotografie. Will se na ni občas chodil dívat, jen aby se ujistil, že doopravdy míval sestru. Zanedlouho se rodina přestěhovala na opačnou stranu Newtonu – to je předměstí Bostonu – do domku obloženého šindeli v námořnické modři. Tam už William vyrůstal jako jedináček. Otec pracoval jako účetní v centru města a domů se vracíval až pozdě večer. Se smrtí dcery se nevyrovnal a jeho tvář se už nikdy neotevřela. Willova matka seděla v obýváku, zapalovala si

jednu cigaretu od druhé a popíjela bourbon. Někdy jí dělala společnost souseďka, jindy si vystačila sama. Matka schraňovala celou sbírku pomačkaných zástěr, které si oblékala při vaření, kdykoli na ně ale prskl olej, chytal ji málem amok.

„Možná bys je neměla nosit při vaření?“ navrhl jednou Will, když ji zastihl skoro v slzách nad zástěrou s tmavou skvrnou od omáčky. „Můžeš si místo toho zastrčit za pás utěrku, jako to dělá paní Kornetová.“

Matka se na něj podívala, jako by na ni najednou začal mluvit starořecky. William opakoval: „Paní Kornetová, naše souseďka. Bere si místo zástěry utěrku.“

Od pěti let chodíval Will často během odpoledne do blízkého parku s basketbalovým míčem, protože basket můžete na rozdíl od fotbalu nebo baseballu hrát i sami. Našel si zarostlé, zanedbané hřiště, celé hodiny vydržel střílet na koš a představoval si, že hraje za Boston Celtics. Obdivoval Billa Russella, jenže abyste byli jako Russell, potřebujete někoho, koho byste blokovali nebo proti komu byste stavěli obranu. Nejlepší střelec byl ale Sam Jones, a Will se proto nejčastěji spokojil s jeho rolí. Pokoušel se napodobit Samovy dokonalé pohyby při střelbě a představoval si, že stromky lemující hřiště jsou jásající diváci.

Když mu bylo deset, přišel jednoho dne na své hřiště a zjistil, že už si je někdo zabral pro sebe. Šestice chlapců asi jeho věku se honila za míčem od koše ke koši. Will se otočil k odchodu, ale jeden z kluků na něj zavolal: „Hej, chceš si zahrát?“ A aniž by čekal na Williamovu odpověď, dodal: „Jsi v modrém týmu.“ Stačilo jen pár vteřin, aby Willa hra dočista vtáhla a s bušícím srdcem se do ní nadšeně zapojil. Jeden z chlapců mu přihrál a Will mu míč hned vrátil; bál se, že by minul a řekli by mu, jak je nemožný. O chvíli později hra nenadále skončila, protože jeden z kluků musel domů a ostatní se vyhrnuli z hřiště, každý svou cestou. William se vracel domů a srdce v hrudi mu ještě drnělo vzrušením. Od toho dne se s nimi občas setkával. Nedalo se ovšem říct, kdy se kluci vypraví na hřiště, objevovali se úplně nepravidelně, kdykoli ho ale viděli,

mávali na něj a zvali ho, aby si zahrál, jako by byl jedním z nich. Willa to vždycky ohromilo – děti i dospělí ho většinou přehlíželi, jako by byl neviditelný. Rodiče se na něj sotva podívali. William to přijal a přišlo mu to celkem pochopitelné; byl ostatně nudný a zapomenutelný. Jeho nejvýznačnějším rysem byla bledost: měl písčové vlasy, světlou modrou oči a bledou kůži, charakteristickou pro potomky přistěhovalců z Anglie a Irska. Will dobře věděl, že uvnitř je stejně mdlý a nezajímavý jako zvenčí. Ve škole nikdy nemluvil a nikdo si s ním nehrál. Kluci z basketbalového hřiště mu poprvé umožnili být součástí něčeho, aniž by přitom musel mluvit.

V páté třídě na základní škole mu učitel tělocviku řekl: „Všiml jsem si, že odpoledne chodíš do parku střílet na koš. Jak vysoký je tvůj táta?“

William na něj chvíli zaraženě hleděl. „Nevím přesně. Asi tak... normálně?“

„Fajn, takže z tebe bude nejspíš rozehrávač. Měl bys ale zapracovat na ovládnutí míče. Znáš Billa Bradleyho? Toho nemotoru z New York Knicks? Jako kluk si lepil zesponu na brýle proužky kartonu, aby se nemohl dívat dolů a neviděl si na nohy. A s takovým vynálezem potom dribloval po chodníku ulicí sem a tam. Vypadal jako cvok, o tom žádná, ale za chvíli měl míč skvěle v ruce. A navíc si dokázal vybudovat skoro šestý smysl pro to, jak se míč odrazí a kde zrovna bude, i když na něj vůbec neviděl.“

To odpoledne vzal Will cestu domů ze školy sprintem a celý se chvěl. Poprvé v životě se dospělý člověk podíval přímo na něj – všiml si jeho i toho, co dělá – a taková pozornost ho rozrušila. William dostal záchvat kýchání, když se přehrabával šuplíkem a hledal dětské brýle. Dvakrát si odskočil na záchod, než pečlivě přilepil k dolní obroučce brýlí dva obdélníčky kartonu.

Kdykoli se Willovi udělalo špatně nebo se cítil divně, zmocnil se ho strach ze smrti. Nejméně jednou měsíčně si po škole zalezl pod peřinu přesvědčený, že trpí smrtelnou chorobou. Rodičům o tom neříkal, protože nemoci byly v jejich rodině zakázané. Zejména kašel se považoval za velezradu. Kdykoli se Will nachladil,

kašlal jen zavřený ve skříni s pusou zacpanou visícími košilemi, které musel nosit do školy. Ani toho dne mu neušlo to povědomé mravenčení v zádech a zátylku, vůbec na to ale nedbal a vyběhl z domu s míčem a s těmi brýlemi. Na nemoci ani na strach mu teď nezbýval čas. V té chvíli se ho zmocnil pocit, jako by do sebe s cvaknutím zapadl poslední dílek jeho identity. Kluci na hřišti to v něm rozpoznali a tělocvikář taky. Will sám možná netušil, kým je, ale jeho okolí mu to sdělilo: byl hráčem basketbalu.

Tělocvikář mu poradil, jak si nacvičit další dovednosti. „Když bráníš, odstrč protivníka ramenem nebo zadkem. Rozhodčí to nepískají. Sprintuj, udělej rychlý první krok a s driblováním uteč soupeři.“ William svědomitě pracoval i na přihrávkách, aby vždycky dokázal poslat míč nejlepšímu hráči v týmu. Chtěl si udržet své místo na hřišti a rychle mu došlo, že největší hodnotu bude mít, když ze svých druhů udělá lepší hráče. Naučil se, kam má vyrazit, aby udělal střelcům prostor a vytvořil pro ně příležitost. Často se mu podařilo postavit střeleckou clonu tak, že útočníci mohli střílet na koš ze svých oblíbených pozic. Kluci ho po úspěšné hře plácali po ramenu a každý ho chtěl na své straně. Takové přijetí rozptýlilo část obav, které v sobě Will nosil; na basketbalovém hřišti vždycky věděl, co dělat.

Když William nastoupil na střední školu, byl už tak dobrý, že začal hrát ve školním týmu. Dorostl sto pětadesáti centimetrů a hrál jako rozehrávač. Vyplatily se mu i hodiny trénování s těmi brýlemi; dribloval nejlépe z celého týmu a jeho střelba z výskoku ze střední vzdálenosti taky nebyla špatná. Pracoval i na doskocích, aby dokázal týmu efektivněji připravit více střeleckých příležitostí po střelách, které minuly. Přihrávky byly stále jeho nejlepší dovedností a spoluhráči oceňovali, že s Willem v družstvu je hra vždycky lepší. Ve školním týmu byl jediný prvák, a tak ho nikdy nezvali, když se šli zašít na pivo do sklepa k rodičům, kteří byli zrovna ochotní přimhouřit oko. O to víc tým – a všechny ostatní – ohromilo, když přes prázdniny po druháku vyrostl přes deset centimetrů. A zdálo se, že jak jednou začal růst, jeho tělo už to

nedokázalo zastavit. Do maturity měl celé dva metry. Nedovedl toho sníst dost na to, aby si udržel hmotnost odpovídající výšce, proto byl nesmírně hubený. Kdykoli se ráno přišoural do kuchyně, dívala se po něm matka s obavami v očích, a jakmile se ocitl v jejím dosahu, vnucovala mu svačinu. Jeho vyzáblost zřejmě považovala za svoji špatnou vizitku, koneckonců, dostatečně ho živit byla její povinnost. Rodiče se čas od času přišli podívat na zápas. Docházelo k tomu ale dost vzácně, pokaždé se zdvořile usadili někam do kouta a bylo jasné, že na celém hřišti kromě něj nikoho jiného neznají.

Na zápase, kde do Willa při doskoku vrazil protihráč, ovšem chyběli. Jeho tělo se při pádu přetočilo a Will dopadl pod nepřijemným úhlem přímo na koleno. Kloub schytl plnou sílu dopadu a celou Willovu váhu. Zaslechl, jak mu v koleni něco prasklo, a potom ho zahalila mlha. Trenér, který měl podle všeho jen dva způsoby projevu – mumlání nebo řev –, mu hulákal do ucha: „Jsi v pohodě, Watersi?“ William obvykle na trenérovo mumlání i řev odpovídal otázkami; nikdy si nebyl sám sebou dost jistý, aby vyslovil jasné stanovisko. Odkašlal si. Mlha, která jej obklopovala a pronikala i do jeho vědomí, byla hustá a prošlehávala jí bolest z kolene. Vypravil ze sebe: „Ne.“

Ukázalo se, že má zlomenou čěšku. Nohu mu dali do sádry a dva měsíce musel chodit o berlích. To znamenalo, že ve třetím ročníku zmešká posledních sedm týdnů zápasů. Will tak poprvé od svých pěti let nemohl hrát basket. Sedával pak ve svém pokoji u stolu a do koše, postaveného ke vzdálené stěně místnosti, házel koule zmačkaného papíru. Mlha, která ho zahalila v okamžiku zranění, nechtěla zmizet; měl pocit, jako by mu na kůži ulpíval vlhký chlad. Doktor sice tvrdil, že se úplně uzdraví a v maturitním ročníku bude moct opět hrát, Willa ale přesto ani na minutu neopouštěla úzkost. I čas se podivně změnil. Připadalo mu, jako by měl být navěky uvězněn v té sádře, v tomhle křesle, v tomhle domě. Začínal si myslet, že už to nezvládne, že v tom porouchaném těle už ani chvíli nevydrží. Myslel na svou sestru Caroline,

kteřá se rozplynula do nicoty. Přemýšlel o její neexistenci, které nerozuměl, ale jak se ručička na hodinkách namáhavě propracovávala od jedné minuty ke druhé, začal si přát, aby se i on mohl tak rozplynout. Mimo basketbalové hřiště byl naprosto neužitečný. Nikomu by nechyběl. Kdyby teď zmizel, bylo by to stejné, jako by nikdy neexistoval. O Caroline nikdo nemluvil a nikdo by nemluvil ani o něm. Teprve když ho konečně vysvobodili ze sádrového vězení a on mohl zase běhat a střílet na koš, začal se ten mlhavý opar vytrácet a s ním odešly i myšlenky na zmizení.

Díky slušnému prospěchu a dosavadní slibné basketbalové kariéře nabídl Willovi stipendium hned několik škol, které patřily do první ligy basketbalového programu. Williama to potěšilo, protože rodiče nikdy nedali najevo, že by mu hodlali platit další studia, a navíc bylo zřejmé, že bude moct dál hrát basket. William chtěl zmizet z Bostonu – v životě nebyl dál než sto padesát kilometrů od centra města –, ale pomýšlení na lepkavé vedro a bažiny na jihu Spojených států ho znervózňovalo. Proto nakonec přijal nabídku stipendia od Severozápadní univerzity v Chicagu. Koncem srpna 1978 na nádraží políbil matku na rozloučenou a otci potřásl rukou. Zatímco si stiskli pravice, prolétla Willovi hlavou podivná myšlenka, že své rodiče snad už nikdy neuvidí – že měli ve skutečnosti jen jedno dítě, tím dítětem ale nebyl on.

KDYŽ SI WILLIAM NA UNIVERZITĚ zapisoval přednášky, táhlo ho to k historii. Už dávno měl pocit, že mu chybí základní vědomosti o tom, jak svět funguje, a přišlo mu, že ve studiu dějin najde odpovědi. Oceňoval, jak se tento akademický obor dokáže zaměřit na jednotlivé události a najít v nich vzorec. *Pokud* se stalo toto, *tak pak* se stalo toto. Nic se neděje zcela náhodně, proto můžeme načrtnout přímkou dějinné souvislosti mezi zavražděním rakouského arcivévody a světovou válkou. Život na univerzitě byl příliš nový, aby se v něm zorientoval, a Will zápolil o vnitřní rovnováhu tváří v tvář nadšeným spolužákům, kteří halasili po chodbách koleje a chtěli si s ním plácnout. Rozčlenil si dny na studium v knihovně,

trénink na basketbalovém hřišti a přednášky. V každé z těch částí se orientoval a věděl, co má dělat. Při přednáškách se vždy usadil na židli, otevřel si zápisník, a jakmile začal profesor hovořit, zaplavila ho vlna úlevy.

William si během přednášek jen zřídka kdy všiml ostatních studentů, ale Julia Padavanová, která s ním chodila na seminář z evropských dějin, upoutávala jeho pozornost, protože se zdálo, jako by její tvář plála vnitřním vzdorem, a také dokázala dohnat profesora – postaršího Angličana, který v ruce svíral rozměrný kapesník – téměř k šílenství svými otázkami. Vlnité vlasy jí povlávaly kolem obličeje jako opona, když se ptala na věci jako: *Pane profesore, zajímá mě role Churchillovy manželky Clementine. Je pravda, že byla jeho hlavní poradkyní? Nebo: Mohl byste nám vysvětlit systém šifer za války? Ráda bych se dozvěděla, jak přesně fungoval, nejlíp na konkrétním příkladu.*

William ve třídě nikdy nemluvil a nevyužíval ani konzultační hodiny. Byl přesvědčený, že student má držet jazyk za zuby a nasávat do sebe co největší objem vědomostí. A i když mu její otázky často připadaly zajímavé, sdílel profesorův názor, že ta kudrnatá dívka jedná svými věcnými poznámkami a dotazy nezdvořile. Tkanivo seriózní přednášky tvoří pečlivě naslouchající studenti a profesor, který předává svou moudrost jako rozvinutý koberec slov; tahle dívka do něj ale dělala díry, jako by si vůbec nebyla vědoma jeho existence.

William skoro vylekalo, když se jedno odpoledne po přednášce zjevila přímo vedle něj a oslovila ho: „Ahoj, jmenuju se Julia.“

„William. Ahoj.“ Musel si odkašlat, protože toho dne snad ještě nepromluvil. Dívka na něj hleděla širokýma, vážnýma očima. Všiml si, že slunce barví její hnědé vlasy medovým melírem. Připadlo mu, jako by zářila zvenčí i z nitra.

„Čím to, že jsi takový čahoun?“

Lidé často komentovali Williamovu výšku; Will chápal, že jeho vzrůst leckoho zaskočí a že kdykoli vejde do místnosti, většina lidí cítí potřebu něco k tomu říct. Několikrát do týdne slyšel: *Hej, nefouká tam nahoře?*

Julia se ale při své otázce zatvářila natolik podezíravě, že to Willa rozesmálo. Zastavil se na chodníku, který protínal univerzitní nádvoří, a ona také zůstala na místě. William se jen zřídkka smál, a snad proto jej v té chvíli zabrněly ruce, jako by se zrovna probudil z bezvědomí způsobeného nedostatkem kyslíku. Usoudil ale, že to není nepříjemné brnění, spíše trochu jako by ho někdo šimral či drbal. Když později vzpomínal na tu chvíli, došlo mu, že právě tehdy se do Julie zamiloval – či přesněji řečeno, zamilovalo se do ní jeho tělo. Právě tady, uprostřed dvorany, kde pozornost této dívky vyvolala ze skrytých zákoutí uvnitř něj dlouho tajený smích. Williamovo tělo – zjevně znuděné a unavené jeho váhavou myslí – muselo odpálit v konečcích jeho nervů i ve svalech ohňostroje, aby ho upozornilo, že došlo k čemusi důležitému.

„Proč se směješ?“ zeptala se Julia.

William se víceméně úspěšně přiměl ke klidu. „Promiň, nechtěl jsem tě urazit.“

Julia netrpělivě zavrtěla hlavou. „Nejsem uražená.“

„Nemám zdání, kde se ta moje výška vzala.“ V hloubi duše ovšem věřil, že se k růstu přiměl sám silou vůle. Kdo chtěl hrát basketbal na pořádné úrovni, musel mít aspoň metr devadesát, a Will to chtěl *tak moc*, až nějak dokázal přemoci zákony dědičnosti. „Tady ve škole hraju basket.“

„Takže se to aspoň snažíš co nejlíp využít,“ podotkla. „Možná se někdy přijdu podívat na zápas. Normálně mě sport nebaví a do školy chodím jen na přednášky.“ Odmlčela se a pak dodala rychle, jako by se styděla: „Bydlím doma, je to levnější.“

Potom mu Julia řekla, ať si napíše její telefonní číslo do sešitu na dějepis, a ještě než odešla, souhlasil, že jí následující den večer zavolá. Do jisté míry nezáleželo na tom, jestli se do ní zamiloval, nebo ne. Zdálo se, že Julia se tady uprostřed univerzitní dvorany rozhodla, že z nich bude pár. Po čase se mu svěřila, že ho na přednáškách pozorovala už celé týdny a líbilo se jí, jak je pozorný a vážný. „Nebyls pitomý jako ostatní kluci,“ ušklíbla se.

Ale i po seznámení s Julií zabíral basketbal stále většinu Williama času i myšlenek. Na střední škole byl suverénně nejlepším hráčem; na Severozápadní zklamaně shledal, že patří k nejslabším. V rámci týmu nebyla jeho výška výjimečná a ostatní mladíci byli často silnější. Většina z nich už několik let vzpírala a Williama se zmocňovala panika, že ho nenapadlo dřív, aby se zařídil stejně. Při tréninku ho snadno odstrčili nebo srazili k zemi. Tak začal před tréninky chodit do posilovny a potom zůstával na hřišti ještě dlouho do noci, aby mohl cvičit střelbu z nejrůznějších úhlů. Byl pořád hladový a neustále nosil po kapsách sendviče. Poznal, že bude v týmu nejužitečnější jako „stmelovací faktor“. Navíc byl dost dobrý v přihrávkách, střelbě i obraně, takže úspěšně zastal jakoukoli roli, i když nebyl nadaný atlet. Jeho nejcennější schopností ale bylo, že při hře jen vzácně udělal chybu. „Taktiku zvládá levou zadní, ale jeho fyzicka stojí za prd,“ prohodil jeden z trenérů, když nevěděl, že je William v doslechu.

Podmínky stipendia požadovaly, aby měl práci v areálu univerzity, takže si z nabídky vybral tu, která se vykonávala v budově s tělocvičnami; připadalo mu to jako ideální kombinace. Ve stanovený čas se tedy ohlásil v prádelně ve sklepě pod mohutnou budovou. Tam ho čekalo setkání s hubenou ženou v brýlích a s vysokým afro účesem. Když ho viděla, zavrtěla hlavou a řekla: „Tady jsi špatně. Řekli ti, abys šel sem? Bílé kluky do prádelny nepřipřazují. Běž do knihovny nebo do rekreačního střediska. Tak šup!“

Will přehlédl dlouhou, úzkou místnost, kde se u jedné stěny tísnilo třicet velkých praček a naproti nim stejný počet sušiček. Musel uznat, že kam dohlédne, není kromě něj jediný běloch.

„Co na tom záleží?“ namítl. „Já tu práci chci. Prosím.“

Znovu zavrtěla hlavou, až jí brýle na nose poskočily, ale než mohla promluvit, pleskla Willa po zádech silná ruka a hluboký hlas vyslovil jeho jméno. William se otočil a spatřil dalšího z prváků, kteří s ním občas hráli v týmu, hráče s brutálním tahem na koš, Kenta. Kent měl oproti Williamovi skoro opačnou sadu basketbalových dovedností: výborný atlet, který teatrálně smečoval,

skvěle doskakoval a po hřišti se nepohyboval jinak než sprintem, nedokázal ale číst hru, často způsoboval ztrátu míče a nikdy nevěděl, kde má bránit. Trenér se chystal za hlavu, když viděl, jak se řítí po hřišti, nejspíš ze zoufalství nad nepoměrem mezi mladíkovým fyzickým potenciálem a jeho vypjatým, chaotickým stylem hry.

„Hej, chlape,“ pozdravil ho Kent. „Ty makáš tady dole? Jestli dovolíte, madam, ukážu mu, jak to tu chodí,“ a obdařil upjatou dámu širokým, okouzlujícím úsměvem.

Její nesmiřitelnost poněkud polevila a ona přikývla. „Tak dobře. Máš ho tu na starost a já budu předstírat, že tady není.“

Od té chvíle si Will s Kentem rozepisovali služby v prádelně tak, aby mohli pracovat společně. Vyprali stovky ručníků a dresů pro každý ze školních týmů. Nejhorší byly ty na americký fotbal, protože smrděly a zažrané skvrny od trávy nepustily jinak než drhnutím speciálním bělidlem. William s Kentem si ale v každém kroku praní vytvořili rytmus, a jak se zaměřili na načasování a efektivitu práce, připadalo jim, jako by práce byla jen další součástí basketbalového tréninku. Přitom rozebírali jednotlivé hry a snažili se přijít na to, jak by se jejich tým mohl zlepšit.

Jedno odpoledne skládali obrovskou horu ručníků a Will přitom vysvětloval: „Takhle to jde po sobě: rozehrávač přihraje druhému rozehrávači – tím začne signál. Hráč na křídle vyběhne od koncové čáry a rozehrávač dělá clonu pro útok ze středu.“ William se odmlčel, aby si byl jistý, že ho Kent stíhá sledovat. „Když rozehrávač nahraje pivotovi na šestku, vystartuje malé křídlo z rohu hřiště a druhé křídlo vyběhne po cloně. Druhý rozehrávač – ten, co na začátku dostal míč – jde clonit slabou stranu.“

„Zacloní týpka, co mu tam předtím sám cpal clonu.“

„Jasně. A když první přihraje křídlu, tak se to může opakovat.“

„Ale to je děsně čitelný! Podle trenéra máme pořad dokola dělat to samý...“

„Jenže když to budeme dělat správně, jejich obrana nás těžko zastaví a nesejde na tom, jestli bude vědět, co se chystá. My navíc můžeme...“

„Sakra, kluci,“ ozval se chlapík u vedlejší sušičky, „víte, že ty vaše řeči nedávají vůbec smysl? Já teda koukám na basket, ale teď nemám tušení, o čem to mluvíte!“

Kent s Willem se na něj zašklebili. Když jim skončila směna, zašli nahoru do tělocvičny, kde bylo asi o deset stupňů chladněji, a stříleli na koš.

Kent pocházel z Detroitu, hlasitě dával k dobru své názory na hráče z NBA a často přerušil větu v půli, aby se zasmál jednomu z tupých vtipů, které létaly šatnou jako papírové vlašťovky. Při tréninku na něj kouč dokola řval, že zbytečně exhibuje. Kent se vždycky omluvil, ale nedokázal se udržet a o pět minut později to udělal znovu.

„Tohle jsou základy!“ burácel rozlícený trenér.

Kent tvrdil, že je příbuzný Magic Johnsona, který dokončoval Michiganskou státní, a všichni očekávali, že o nadcházejícím náboru po něm NBA dychtivě sáhne. Kent si snadno získával přátele – každý ho měl rád –, až Will občas přemítal, proč se Kent rozhodl trávit čas zrovna s ním. Zdálo se mu, že Kenta těší Williamova mlčenlivost jako příležitost ujmout se kormidla jejich přátelství. Většinu hovoru zastal Kent a Willovi pomalu docházelo, že se mu Kent svěřuje s osobními příběhy, aby se Will rozmluvil o vlastním soukromí. Když mu Kent prozradil, že jeho babička dostala leukémii, což celou rodinu šokovalo – podle všeho tvrdila, že bude žít věčně, a byla takový živel, že jí to všichni věřili –, Will se Kentovi svěřil, že si s rodiči dosud vyměnil jen jediný dopis a o vánočních prázdninách hodlá zůstat na koleji.

Zrovna pomalu procházeli dvoranou po celovečerním tréninku, bolely je svaly a zmáhalo vyčerpání, když Kent prohlásil: „Občas si musím sám připomínat, že je úplně fuk, jestli mě kouč posadí na lavici nebo mě sprdne, protože nedokáže ocenit, jak krásně hraju. Jednou se seberu a začnu studovat medicínu. A moji budoucnost odpískat nemůže.“

William se zatvářil překvapeně. „Ty se chceš stát doktorem?“

„Na sto procent. Ještě se mi nepodařilo sehnat na studia prachy, ale brzy to přijde. A co budeš dělat ty, až odsud vysmahneš?“

Williama zábly prsty. Byl začátek listopadu, a když se člověk na-dechl, měl pocit, že mu plíce zaplavila ledová tříšť. Will vlastně dosud nepřemýšlel o tom, že po univerzitě bude něco *dalšího*. Byl si ovšem vědom, že se pohledu do budoucnosti vyhýbá zcela zá-měrně. Rád by byl řekl *basketbal*, věděl ale, že není dost dobrý, aby se uplatnil jako profesionální hráč. A to, že se ho Kent ptá, zname-ná, že ani on nepovažuje Willa za materiál pro NBA.

„Vlastně nevím,“ odpověděl.

„Tak nad tím začneme uvažovat,“ opáčil Kent. „Máš nadání, času máme dost.“

Mám nějaké nadání? pomyslel si William. Nebyl si vědom, že by se mimo basketu mohl nějakým pyšnit.

Počátkem prosince se jeden pátek večer přišla Julia podívat na pravidelné utkání. Když si jí William všiml, zrak se mu jaksi rozpil a on přihrál míč druhému týmu. „Hej,“ křikl Kent, který zrov-na prolétl kolem něj, „co to předvádíš za hovadiny?“ Při obraně se mu ovšem podařilo dvakrát sebrat soupeři míč, a tak zvrátil průběh zápasu ve prospěch Divokých koček. Při útoku přihrál ze střelecké pozice odrazem volnému střelci v rohu. Chvilku před poločasem na něj Kent s úšklebkem zasykl: „Už je to jasný! Přišla se na tebe podívat tvoje holka, co? Kde ji máš?“

Po zápase – Divoké kočky vyhrály a Will hrál dosud nejlépe za tuhle sezónu – vystoupal na nekrytou tribunu a hledal Julii. Až když k ní došel, všiml si, že sedí mezi třemi dalšími dívkami, které jí byly podobné. Všechny měly stejně nezkratitelnou hřívu kudr-natých vlasů po ramena. „To jsou moje sestry,“ pronesla Julia. „Při-vedla jsem je, aby tě *vočihly*. Tak se to na basketu říká, ne?“

William přikývl a pod zkoumavým pohledem čtveřice dívek si byl náhle až příliš vědomý, jak krátké jsou jeho basketbalové kraťasy i jak na něm tenký trikot bez rukávů beznadějně visí.

„Líbilo se nám to,“ ozvala se jedna ze sester, která působila mladší. „Vypadá to ale děsně náročně. Asi jsem se nikdy v životě nepotila tak, jako ty teď při zápase. Jmenuju se Cecelia a tohle je moje dvojče, Emeline. Je nám čtrnáct.“

Emeline a Cecelia po něm blýskly přátelskými úsměvy a Will jim úsměv oplatil. Julia a třetí sestra po její druhé ruce jej ale pozorovaly se zaujetím klenotníka, který zkoumá drahokam. Willa by vůbec nepřekvapilo, kdyby jedna z nich vytáhla z kabelky lupu. Julia pronesla: „Tam na hřišti... jsi vypadal tak silně.“

William celý zrudl a Julii zrůžověly tváře. Vnímal, že po něm ta půvabná dívka touží, a nemohl uvěřit, jaké ho potkalo štěstí. Až dodnes ho nikdo nikdy nechtěl. Přál si, aby ji mohl obejmout, hned tady před jejími sestrami a celým hřištěm, ale na tak odvážný čin zkrátka neměl povahu. Byl úplně propocený a Julia se opět ujala slova.

„To je moje sestra Sylvie. Já jsem starší, ale jen o deset měsíců.“

„Ahoj,“ řekla Sylvie. Měla o odstín tmavší vlasy než Julia a byla útlejší, s méně výraznými křivkami. Nepřestávala na Willa upírat zkoumavý pohled, zatímco Julia zářila jako páv, který staví na odív svoje peří. Jak na ni Will shlížel, všiml si, že se jí rozeplnul jeden z knoflíčků košile, obepínající příliš těsně její vyvinutá ňadra; dokonce zahlédl kousek růžové podprsenky, než si toho dívka všimla a rychle se upravila.

„Kolik máš sourozenců?“ zeptala se ho Emeline nebo Cecelia. Dvojčata nebyla úplně stejná, ale Will je od sebe nebyl schopný rozeznat. Obě měly tutéž olivovou pleť a světle hnědé vlasy.

„Sourozenců? Žádného,“ odpověděl, ale samozřejmě si hned vzpomněl na zarámovanou fotografii zrzavého batolete v obýváku svých rodičů.

Julia už věděla, že je jedináček – byla to jedna z věcí, na které se ho zeptala hned z kraje jejich prvního telefonátu –, ostatní tři dívky ale jeho odpověď až komicky šokovala.

„To je strašné!“ zděsila se Cecelia nebo Emeline.

„Měly bychom ho pozvat k nám domů na večeři,“ usoudila Sylvie a ostatní dívky přikývly. „Vypadá osaměle.“

A tak William po čtyřech měsících na univerzitě shledal, že začal chodit se svou první dívkou a že našel i novou rodinu.

Julia

PROSINEC 1978 – ČERVENEC 1981

JULIA STÁLA V ZAHRÁDCE ZA DOMEM, COŽ BYL VE SKUTEČNOSTI obdélníkový kousek země o výměře pět a půl na pět metrů, ohrazený dřevěným plotem, a sledovala matku, která vykopávala poslední letošní brambory. Právě v té chvíli měl William vcházet do domu. Julia věděla, že bude přesný a že ho jedna ze sester pustí dovnitř. Potom Willa nejspíš trochu znervózní jejich otec, který se ho začne vyptávat, jestli zná zpaměti nějaké básně, a taky Emeline s Cecelií, které kolem něj nepřestanou vířit a povídat. Sylvie toho dne pracovala v knihovně, tak bude William ušetřen aspoň jejího zkoumavého pohledu. Těch pár minut se sestrami a otcem Willovi umožní, aby se s nimi líp poznal – Julia chtěla, aby si všiml, jak jsou milí –, a ještě lepší je, že bude úplně nadšený, až do místnosti vstoupí *ona*. Julia se v rodině proslavila svými velkolepými příchody, jejichž podstatou bylo vlastně jen přesné načasování, na jaké nikdo z jejích blízkých nepomyslel. Už jako malá dívka měla ve zvyku vtančit do kuchyně či obýváku a přitom napodobit slavnostní fanfáru: *Ta-dá!*

Co si ale Will pomyslí o jejich malém domku, vmáčknutém mezi ostatní úplně stejné cihlové domy na sídlišti 18th Place? Rodina Padavanových žila v dělnické čtvrti nazvané Pilsen, obývané imigranty, kteří jí také dali jméno. Stěny domů zdobily barevné

nástěnné malby a v místním supermarketu bylo slyšet polštinu, češtinu či španělštinu stejně často jako angličtinu. Julia se bála, aby Willovi nepřipadala jejich čtvrt i domácnost příliš ošuntělá: byla tu květovaná sedačka s umělým přehozem, dřevěný krucifix na stěně a nad kuchyňským stolem visely zarámované obrazy světic. Kdykoli se Juliiny matky zmocňovalo zoufalství, nahlas je všechny vzývala a přitom upírala oči do tváří svých patronek, jako by je žádala, aby ji zachránily před její rodinou. Svatá Adéla, Anežka Římská, Kateřina Sienská, Klára z Assisi, Brigita z Kildare, Máří Magdalena, Filoména, Terezie z Avily a Maria Goretti – všechny čtyři sestry Padavanovy dokázaly ta jména odříkat lépe než růženec. Jen málokdy se rodinná večeře odbyla bez toho, aby jejich otec recitoval básně či matka jména svých světic.

Julia se zachvěla. Neměla kabát; bylo sotva pět nad nulou, ale většina obyvatel Chicaga odmítala připustit, že je zima, dokud teplota neklesla pod bod mrazu. „Mám ho ráda,“ svěřila se matce, která se shýbala zády k ní.

„Pije?“

„Ne. Hraje basketbal. A je vynikající student. Bude mít jako hlavní obor studium historie.“

„Je stejně chytrý jako ty?“

Julia se zamyslela. William byl rozhodně chytrý. Mozek mu fungoval, jak měl. Pokládal jí otázky, ze kterých bylo zřejmé, že ji chce opravdu pochopit. Jeho inteligence se ale neprojevovala vyhraněnými názory. Zajímaly ho otázky, ale nikdy si nebyl jistý svou odpovědí; byl tvárný. William se byl několikrát s Julií učit v Lozanově knihovně, která stála jen pár bloků od domova Padavanových. Sylvie tam pracovala a pro každého ze sousedství byla knihovna místem, kde se mohl setkat s ostatními. Pro Willa to ovšem znamenalo, že bude muset pozdě v noci strávit hodinu v autobuse, aby dojel zpět na kolej. Kdykoli vymýšleli plány na víkend, William říkal: „Pověz, co bys ráda dělala. Ty máš stejně vždycky nejlepší nápady.“

Julii nikdy nepřišlo na mysl, že by motorická inteligence měla mít nějaký zásadní význam – dokud se nepřišla podívat na Williamovo

utkáni. Překvapilo ji, jak vzrušující pro ni bylo sledovat Williama s jeho týmem v akci. Náhle spatřila jeho ráznější stránku, kterou mimo hřiště neukazoval: křičel po svých spoluhráčích rozkazy a využíval síly i výšky svého těla, aby blokoval protihráče pod košem. Julii sport nezajímal a ani nerozuměla pravidlům, ale její pohledný chlapec se míhal hřištěm, skákal a kličkoval s tak čistou tělesností a nesmírným soustředěním, že si sama pro sebe řekla: *ano*.

„Je vážný, mami,“ odpověděla. „Bere život vážně, stejně jako já.“

Rose se vyškrábala na nohy. Kdo ji neznal, snad by se při tom pohledu rozesmál, Julia byla ale zvyklá na matčin způsob odívání. Při práci na zahradě si vždycky brala přešitý dres baseballového zadáka a k tomu sombrero v barvě námořnické modři. Obojí našla na ulici. Jejich část bloku byla stoprocentně italská, ale ve spoustě okolních ulic bydlely mexické rodiny a Rose ten klobouk vytáhla z hromady smetí, která tu zbyla po oslavách *Cinco de Mayo*. Dres zase získala, když Frank Ceccione – soused, žijící o dva vchody od nich – spadl do drog a odešel ze školního týmu. Rose využívala i jeho obrovské chrániče nohou a na polstrovanou ochranu hrudníku našla kapsy, kam ukládala zahradnické nástroje. Zdálo se, jako by se chystala pustit do nějaké hry – jen nebylo jasné do jaké.

„Takže není chytřejší než ty.“ Rose nadzvedla sombrero a pročísla si rukou vlasy – stejně vlnité jako ty dceřiny, jen už je protkaly stříbrné nitky. Nebyla zdaleka tak stará, jak vypadala, ale už před řadou let zakázala všem v rodině jakékoli oslavy svých narozenin, čímž vyhlásila svou osobní válku nelítostnému času. Juliina matka přešla pohledem řádky zryté půdy. Už zbývalo sklidit jen brambory a cibuli; většina práce nyní sestávala z přípravy zahrady na zimu. Jediný neobdělaný kousek země představovala úzká cestička, vedoucí mezi záhonem a bílou soškou Panny Marie, opřenu o levý zadní roh plotu. Rose si povzdychla. „Ale co. Asi to tak má být. Já jsem zase o parník chytřejší než tvůj otec.“

Julia ovšem chápala, jak ošemetné je slovo „chytrý“ – jak chcete vyčíslit chytrost, když navíc ani jeden z jejích rodičů nestudoval na

univerzitě? –, v něčem ale měla její matka pravdu. Julia viděla její staré fotky, matka na nich byla krásná, upravená, usměvavá a stála na téže zahradě – tehdy se s Charliem zrovna vzali. V manželství se pak dostavilo zklamání, které Rose přijala a odívala se do něj stejně svědomitě jako do své směšné zahradnické výstroje. Veškeré její nemalé úsilí dotlačit manžela k nějaké činnosti, která by jim přinesla alespoň náznak finanční stability a úspěchu, dávno zašlo na úbytě. Dům se zvolna stal Charlieho výsostným prostorem a Rose nalézala útočiště na zahradě.

Začalo se stmívat a vzduch se ochladil. Když do Chicaga natrvalo dorazil mráz, život ve čtvrti utichl; toho večera se ale zdálo, jako by si sousedský ruch hodlal vymoct ještě jedno poslední slovo. Z dálky sem doléhaly výkřiky dětí a smích; stará paní Ceccioneová si prozpěvovala ve své zahradě; kdesi se po třech zakašláních nastartoval motocykl. „Řekla bych, že je čas jít dovnitř,“ prohlásila Rose. „Stydíš se za to, jak vypadá tvoje stará máma?“

„Ne,“ zavrtěla hlavou Julia. Dobře věděla, že Will věnuje pozornost jen jí. Milovala ten pohled plný naděje, který na ni vrhal, jako kdyby on byl loď a ona jeho dokonalý přístav. William vyrostl v hezkém domě s velikou zahradou, otcem se stálým zaměstnáním a vlastním pokojem. Očividně věděl, jak vypadá úspěch a zajištění, a Julii nesmírně těšilo, že si stejné hodnoty spojuje i s ní.

Rose se pokoušela vybudovat solidní život pro všechny, jenže každý pomyslný stavební kámen, který položila, Charlie někam odnesl nebo ho odkopl. Julia se přibližně v polovině prvního rozhovoru s Willem rozhodla, že je pro ni ten pravý. Měl všechno, co u muže hledala, a jak řekla i své matce, moc se jí líbil. Už pohled na něj jí vyvolal na rtech úsměv a milovala, když se její drobná ruka ztrácela v jeho veliké dlani. Spolu tvořili skvělý tým: Will zažil takový druh života, po kterém Julia toužila, takže jistě dokáže nasměrovat její bezednou energii, až začnou stavět společnou budoucnost. A jakmile se s Willem vezmou a založí vlastní domácnost, bude Julia moct pomáhat i své původní rodině. Její pevné zázemí se stane i jejich zázemím.